

A Nemzeti Kulturális Alap

középtávú stratégiája

(2012–2015)

Budapest

2012

Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETÉS.....	3
1.	A Nemzeti Kulturális Alap küldetése, működése	3
2.	Előzmények	5
II.	A STRATÉGIA CÉLKITŰZÉSEI.....	5
1.	Költségvetési irányelvek.....	6
a)	Források stabilizálása.....	6
b)	Forrásbővítés, új források bevonása	7
c)	A költséghatékonyság növelése.....	8
2.	Szakmai irányelvek	8
a)	Interdiszciplinaritás, intermedialitás, innovatív gondolkodás	8
b)	Átfogó támogatási programok megvalósítása	9
c)	Párhuzamosságok megszüntetése, együttműködési megállapodások kezdeményezése	9
d)	Nemzetközi kapcsolatteremtés	10
e)	Digitalizáció	10
f)	Állami szerepvállalás megerősítése.....	10
g)	Ellenőrzési rendszerek hatékony működtetése.....	11
h)	Sajtóval való kapcsolattartás.....	11
III.	A STRATÉGIA GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERÜLETEI ÉS ESZKÖZEI.....	12
1.	Előadó-művészet Kollégiuma	12
2.	Építőművészet és Örökségvédelem Kollégiuma.....	12
3.	Folyóirat-kiadás Kollégiuma	12
4.	Könyvkiadás Kollégiuma	13
5.	Közgyűjtemények Kollégiuma	13
6.	Közművelődés és Népművészet Kollégiuma.....	14
7.	Kulturális Fesztiválok Kollégiuma.....	14
8.	Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma.....	14
9.	Vizuális Művészetek Kollégiuma	14
IV.	HUMÁNERŐFORRÁS-STRATÉGIA.....	15
1.	A Bizottság és a szakmai kollégiumok személyi összetétele.....	15
2.	Kapcsolattartás a szakmai és társadalmi szervezetekkel	15
V.	ZÁRSZÓ	16

I. BEVEZETÉS

Az elkülönített állami pénzalapok, mint az alapszerűen finanszírozott állami feladatok alanyai az államháztartás központi alrendszerében helyezkednek el. Egyes kiemelt állami feladatok finanszírozása elkülönített pénzalapok működtetésével valósul meg. Az alapok létrehozását, működését törvények szabályozzák, amelyek szervesen kapcsolódnak a központi költségvetéshez. Magyarországon a kilencvenes évek elején közel negyven alap létezett, ám működésük számos problémát vetett fel, ezért a '90-es évek második felében radikálisan csökkentették számukat. Jelenleg 6 alap létezik a Munkaerő-piaci Alap, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap, a Bethlen Gábor Alap és a Nemzeti Kulturális Alap.

Az elmúlt években végzett vizsgálatok alapján a fejlett és fejlődő országok központi kormányai éves kiadásai átlagosan mintegy 40%-át a költségvetésből elkülönítetten finanszírozva használták fel. A nemzetközi tapasztalatok szerint „könnyebb” új adók bevezetéséhez politikai támogatást szerezni, ha az adókat konkrét, meghatározott célokra fordítják – például az útalap finanszírozására vetnek ki úthasználati díjat, adót. A magyarországi elkülönített állami pénzalapok súlya az államháztartásban nagyon alacsony, az alapok bevétele a központi költségvetés bevételeinek 5,9%-a, kiadásai pedig a központi költségvetés kiadásainak mintegy 5,1%-a.¹

A Nemzeti Kulturális Alap a nemzeti és egyetemes értékek létrehozására, megőrzésére, valamint hazai és határon túli terjesztésének támogatására szolgáló elkülönített állami pénzalap, amelyet a Magyar Országgyűlés a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény megalkotásával hozott létre. Az Alap fő bevételi forrása az ötöslottó szerencsejáték játékadójának 90 százaléka, éves költségvetését – 2012-ben – 10 milliárd Ft-ban határozták meg. Az NKA az európai gyakorlatban szinte példátlan módon a rendelkezésére álló pénzforrásokat döntő hányadában társadalmisított kuratóriumi rendszer működtetésével pályáztatja és juttatja el az arra érdemesített programok megvalósítóihoz. A társadalmi és szakmai szervezetek döntéshozatalba történő bevonásával, valamint a költségvetési önállóság biztosításával sikerült megteremteni az Alap céljainak megvalósításához szükséges függetlenséget.

1. A Nemzeti Kulturális Alap küldetése, működése

Az Alap feletti rendelkezési jogot – az ágazati stratégiai döntéseivel összhangban – a kultúráért felelős miniszter gyakorolja, és felel annak felhasználásáért. Az általánosan megfogalmazott elvek alapján az Alapból támogatás adható:

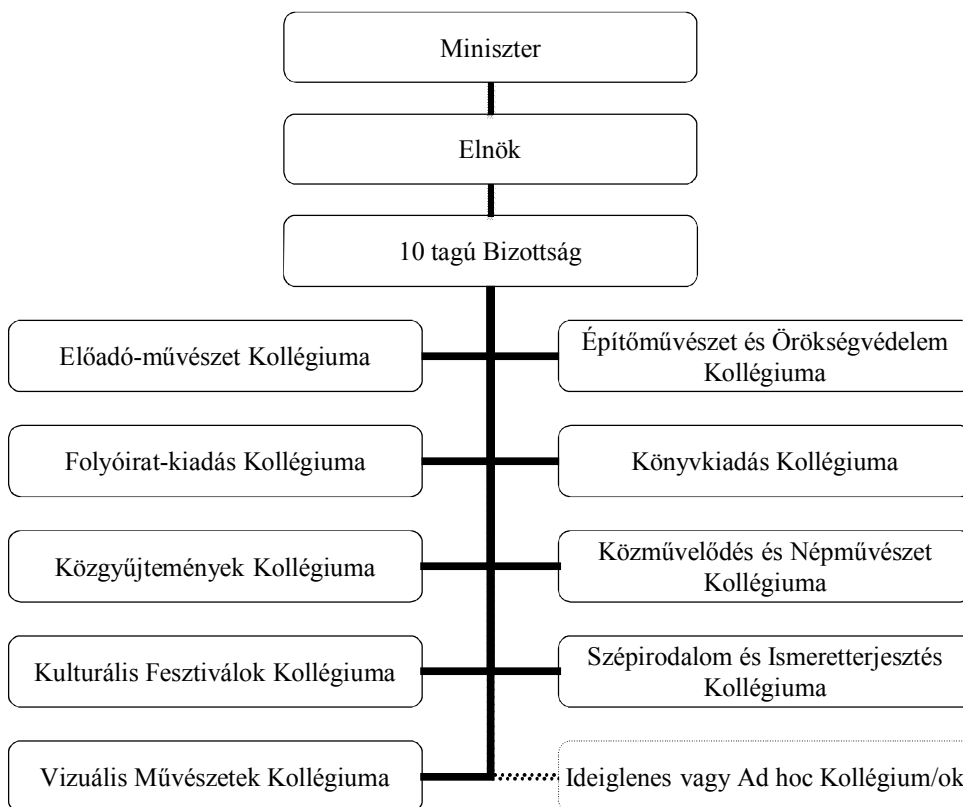
¹ Állami Számvevőszék jelentése az elkülönített állami pénzalapok rendszerének, a pályázati célok teljesülésének ellenőrzéséről, 2009. július, 9-12. o.

A Nemzeti Kulturális Alap középtávú stratégiája (2012–2015)

- a kulturális ágazatot érintő évfordulókra, fesztiválokra, hazai és külföldi rendezvényekre,
- nemzetközi kiállításokon, vásárokon a nemzeti kulturális jelenlét biztosítására, valamint a hazai és külföldi kulturális rendezvényeken, fesztiválokon történő részvételre,
- művészeti alkotások új irányzataira, új kulturális kezdeményezésekre, a kultúrával kapcsolatos tudományos kutatásokra, az épített örökség, az építőművészettel kapcsolatos tevékenységekre,
- kultúrateremtő, kultúraközvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységekre, a kiemelkedő szakmai teljesítmények elismerésének díjazásához, valamint a szakmai szervezetek által alapított díjakhoz való hozzájárulásra, és
- nemzetközi tagdíjakra.

Az Alap céljainak megvalósítása érdekében a miniszter az elvi, irányító és koordináló döntések meghozatalára létrehozta a Nemzeti Kulturális Alap Bizottságát. Az NKA támogatási forrásait a szakmai kollégiumok használják fel a felelősségi körükbe eső területeken, figyelemmel az Alap általános célkitűzéseire és a kérdéses szakterület speciális igényeire. A Nemzeti Kulturális Alapot, mint önálló költségvetési szervet, az NKA Igazgatósága kezeli, amely szervezet felel a bizottsági és kollégiumi döntések előkészítésének és végrehajtásának törvényességéért, valamint ellátja az Áht.-ban meghatározott feladatokat.

A Nemzeti Kulturális Alap szervezeti ábrája 2012. január 1-jétől

2. Előzmények

A Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága 2010. szeptember 6-án 27/2010. számú határozata alapján jóváhagyta a Bizottság középtávú stratégiáját, és határozatot hozott, hogy a Bizottság által meghatározott kulturális támogatási stratégiának megfelelően az állandó szakmai kollégiumok dolgozzák ki és fogalmazzák meg a saját szakterületük támogatási célkitűzéseit. Az elkészült kuratóriumi stratégiákat a Bizottság 2010. december 16-i ülésén 63/2010. számú határozatában fogadta el, és rendelkezett mind a Bizottság, mind a szakmai kollégiumok stratégiáinak közzétételéről az NKA portálján.

A stratégiák elfogadása óta eltelt időszak azonban számos változást hozott az NKA életében. A Bizottság elnöki tisztségét Dr. Réthelyi Miklós miniszter úr megbízása alapján 2011. október 16-tól L. Simon László tölti be, aki a Nemzeti Kulturális Alap támogatási rendszerének új szempontok szerinti átalakítását tűzte ki céljává. A Bizottság a rendszer átszervezésére és a kollégiumok új struktúrájának kialakítására vonatkozó javaslatát 2011. október 20-i ülésén egyhangúan támogatta, és 52/2011. számú határozata alapján kezdeményezte Miniszter úrnál a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény végrehajtására kiadott 9/2006. (V. 9.) NKÖM rendelet módosítását. A végrehajtási rendelet elfogadását követően az új kollégiumi rendszerben 2012. január 1-jétől 9 állandó kollégium működik: az Előadó-művészet, az Építőművészet és Örökségvédelem, a Folyóirat-kiadás, a Könyvkiadás, a Közgyűjtemények, a Közművelődés és Népművészet, a Kulturális Fesztiválok, a Szépirodalom és Ismeretterjesztés, valamint a Vizuális Művészetek Kollégiuma.

Tekintettel a fentebb említett változásokra, valamint az NKA-törvény által megfogalmazott elvárássra, a Bizottság elvi, irányító és koordináló jogkörében eljárva jelen dokumentumban új alapokra helyezve határozza meg az Alap középtávú kulturális támogatási stratégiáját.

II. A STRATÉGIA CÉLKITŰZÉSEI

A stratégia célkitűzéseit alapvetően két fő szempont köré lehet csoportosítani.

1. Költségvetési szempont

Felismerve az ország jelenlegi nehéz gazdasági helyzetét létfontosságú feltétellé vált a Nemzeti Kulturális Alap meglévő forrásainak stabilizálása, illetve a kollégiumok rendelkezésére álló anyagi eszközök bővítése. Az elmúlt hónapokban új források bevonására számos irányelvet dolgoztunk ki, amelyek közül már több be is épült az Alap bevételi forrásai közé. A jövő fontos kihívása lesz a

rendelkezésünkre álló állami forrás legcélszerűbb és leghathatósabb felhasználása, valamint bevételeink további növelése a törvény adta keretek betartása mellett.

2. Szakmai szempont

Az elmúlt években az NKA keretein belül 17 állandó és 2 ideiglenes kollégium működött. A kollégiumok feladatainak áttekintését követően megállapítottuk, hogy a feladatok túl széttagoltak, a támogatási összegek túlságosan szétaprózottak, így lehetetlenné vált egy-egy szakterület összehangolt támogatása. A 9 új kollégium létrehozásával, az összeillő, rokon szakterületek egymás mellé csoportosításával célunk egy olyan innovatív kulturális közeg kialakítása, amely a különböző, de mégis összekapcsolható tudományos-művészeti ágak együttélésével megteremti a lehetőséget egy szakmailag újszerű és előremutató támogatási stratégia megvalósításának. A kollégiumok testületi tagságának kiválasztása továbbra is a hatályos jogszabályi környezetnek megfelelően történik – a kuratóriumi tagokat fele arányban a kultúráért felelős miniszter jelöli, fele arányban pedig az érintett társadalmi szervezetek delegálják –, annak érdekében, hogy a jövőben is szakmailag megkérdőjelezhetetlen döntések születhessenek.

A két stratégiai célkitűzés természetesen szoros kölcsönhatásban áll egymással, hiszen szakmai szempontjaink érvényesülésével, tehát a kollégiumok számának és ezzel együtt a kurátorok létszámának csökkentésével a működési kiadások csökkentését értük el. Fő célunk, hogy költségvetési hatékonyságunk további növelésével szakmai koncepciónk mind jobban kiteljesedjék az elkövetkezendő években.

1. Költségvetési irányelvek

a) Források stabilizálása

A Nemzeti Kulturális Alap közel 20 éves fennállása óta méltán bizonyította, hogy a mai magyar kulturális élet finanszírozásának meghatározó és megkerülhetetlen intézménye. Az NKA-törvény meghatározza, hogy az Alap fő bevételi forrása az ötöslottó szerencsejáték játékadójának 90 százaléka, amely más célra nem használható fel, és nem vonható el. Költségvetési önállóságát az elkülönített állami pénzalap státusz biztosítja, amelynek megőrzése kulturális intézményrendszerünk és a művészeti-tudományos élet létfenntartása érdekében nélkülözhetetlen. Célunk, hogy döntéshozóink figyelmét továbbra is fenntartsuk és ráirányítsuk a kultúra e kivételes mecénás szervezetére, és bevételi forrásainak stabilitását teljes mértékben megvédjük.

b) Forrásbővítés, új források bevonása

2011. október óta aktív jogalkotási folyamat zajlott le, amelynek eredményeként jelentősen bővült a pályázatra fordítható keretösszeg.

- A Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény módosításával 2012. január 1-jétől a pornográf tartalmú termékekre és szolgáltatásokra kivetett kulturális adó teljes összege, valamint a szerzői jogról szóló törvény alapján a közös jogkezelő szervezetektől származó befizetések is az Alap bevételét képezik. A nemzetközi tapasztalatokra támaszkodva – *„könnyebb” új adók bevezetéséhez politikai támogatást szerezni, ha az adókat konkrét, meghatározott célokra fordítják* – célunk, hogy a kulturális adó körébe tartozó szolgáltatások és termékek körét tovább bővítve jelentősen növeljük bevételeinek.
- A Nemzeti Kulturális Alap részére történő közhasznú célú adományozás lehetőségét is megkönnyítette az Országgyűlés. A társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvényt módosította az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény, amely alapján azon társasági adót fizetők, akik a Nemzeti Kulturális Alapnak adnak támogatást, juttatást, annak 50 százaléka csökkenti az adózás előtti eredményüket. Fontos célunk, hogy újra divat, polgári erény legyen a kultúra támogatása, ezért megteremtettük annak a lehetőségét, hogy magánszemélyek, gazdasági társaságok az NKA-n keresztül úgy támogathassák a nemzeti kultúrát, hogy közben a támogatás erejéig adókezdeményben részesülhessenek. Ennek érdekében 2015-ig kampányt fogunk indítani.
- Törvényi garanciát kaptunk arra, hogy a Nemzeti Kulturális Alap maradványa nem vonható el.
- A 2011. évi CLX. törvény egyéb rendelkezése alapján a tárgyévi miniszteri keret pontos mértékét a miniszter a tárgyévet megelőző év december 15-éig állapítja meg, amely az ötöslottó szerencsejáték játékadójából befolyt – működési költségekkel csökkentett – összeg legfeljebb 25%-a lehet. Az NKA további bevételei nem képezik a miniszteri keret alapját.

Az idei esztendőől kezdődően a jogszabályi keretek kiterjesztése mellett, további forrásbővülést eredményez számos együttműködési megállapodás létrejötte is.

- Korábbi sikeres együttműködésünket folytatva az idei évben a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete az NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma részére 60 millió forint összeget adott át szépirodalmi, tudományos, ismeretterjesztő és szakkönyvek szerzői számára vissza nem térítendő alkotói támogatásként, nyílt pályázat kiírására.
- Dr. Réthelyi Miklós miniszter úr a 2012., 2013. és 2014. évi miniszteri keret terhére mindösszesen 1.300 millió Ft összegű támogatást csoportosított át az NKA Könyvkiadás Kollégiumának a magyar könyvek külföldi jelenlétének támogatására, a Márai II. lista

keretének emelésére, valamint a Kulturális Fesztiválok Kollégiumának a nemzetközi és országos hatókörű kulturális-turisztikai fesztiválok megvalósításának támogatására.

- További együttműködési megállapodás előkészítése van folyamatban a Magyar Turizmus Zrt.-vel a hazai és határon túli kiemelt jelentőségű kulturális-gasztronómiai rendezvények, fesztiválok megvalósításhoz szükséges támogatás forrásának stabilizálása és időbeli tervezhetősége érdekében. Szándékaink szerint a 2012. évi pályázati program elindításához a Nemzeti Kulturális Alap 200 millió Ft, a Magyar Turizmus Zrt. pedig 100 millió Ft összegű támogatással járul hozzá a közös pénzkerethez.
- A stabil működésünk érdekében 2012–2015 között minden pályázó nevezési díjat fizet, amelyet a pályázati keretek növelésére fordítunk.

Szorgalmazzuk, hogy az Európai Unió által megítélt támogatási összegek egy része a Nemzeti Kulturális Alap szakmai kollégiumai által is finanszírozott területekre együttesen koncentrálódjanak. Példaként említhető a határainkon túli magyarság szellemi és tárgyi örökségének megőrzésén túl az általuk teremtett kulturális javak nemzetközi megismertetése.

c) A költséghatékonyság növelése

A Nemzeti Kulturális Alap az államigazgatással összehasonlítva takarékos és hatékony szervezet, ez azonban nem jelenti azt, hogy ne gondolkoznánk a működés korszerűsítésén. Az NKA a 2013-as évtől kezdődően átáll az elektronikus pályáztatási rendszerre, amelynek révén a pályázatok online fognak beérkezni az Igazgatósághoz, és a szakmai kollégiumok tagjai is online fogják megkapni bírálatra a pályázatokat. Az új rendszer bevezetése komoly megtakarítást eredményez majd, így további jelentős összegeket tudunk átcsoportosítani a szakmai kollégiumok pályáztatásra felhasználható keretösszegeihez.

2. Szakmai irányelvek

a) Interdiszciplinaritás, intermedialitás, innovatív gondolkodás

Kultúrpolitikai törekvésünk, hogy a szakterületeket egymáshoz közelítsük. Az újonnan létrehozott kuratóriumok életében bizonyosan lesznek szakmai viták, de az a célunk, hogy az egyes területek képviselőit közös gondolkodásra készítve tegyük sokszínűbbé a magyar kulturális életet. Motiválni szeretnénk a szakterületek egymásra reflektálását, termékeny gondolatokat ébresztő értelmiségi vitákat generálva, így segítve a szakterületek közötti párbeszédet előidézését. Célunk egy olyan megváltozott társadalmi-gazdasági helyzethez alkalmazkodó támogatási politika meghatározása, amely megjelenik a kollégiumok által kiírt pályázati felhívásokban és a meghozott döntésekben.

b) Átfogó támogatási programok megvalósítása

A mai magyar kulturális élet résztvevői szempontjából kiemelt jelentőségű programjaik megvalósításához szükséges támogatás forrásának stabilizálása és időbeli tervezhetősége. Átfogó támogatási programok beindítása nemcsak pályázóink érdeke, hanem a Nemzeti Kulturális Alapé is, ezért a Bizottság felhívja minden szakmai kollégium figyelmét, hogy lehetőségük szerint olyan pályázati felhívásokat fogalmazzanak meg, amelyekben több évre áthúzódó pályázatokat hirdetnek meg, és a kiszámíthatóság érdekében legalább 3 évre szerződésben garantáljuk a programok megvalósításához szükséges forrásokat. A három évre történő kötelezettségvállalás feltételrendszere már kialakított az NKA szervezeti működésén belül, ezt minden kuratóriumra kiterjesztjük, kiváltképp a folyóirat-kiadást, a könyvkiadást és a kulturális fesztiválokat támogató területekre.

c) Párhuzamosságok megszüntetése, együttműködési megállapodások kezdeményezése

A támogatások közötti párhuzamosságokat csak akkor tudjuk megszüntetni, ha párbeszédet kezdeményezünk és együttműködünk a kultúrát is érintő határterületekkel, ilyenek például a turisztika, az oktatás, az egyházügy, és a külföldi magyar intézetek. Célunk olyan közös pályázati programok megvalósítása, amelyek az érintett szervezetekkel közösen megfogalmazott célok és pályázati feltételek alapján működnek. Megállapodásaink pozitív hozadéka, hogy egyrészt tovább bővítjük a kollégiumok által felhasználható keretösszeget, így jóval több és értékes program finanszírozható a jövőben, másrészt a paritásos alapon összeálló ideiglenes kollégiumok (a kuratórium fele arányban az NKA kollégiumi tagjaiból, fele arányban az érintett szervezet által delegált szakemberekből állna) a szakterületüket leginkább érintő és égető problémákra tudnak azonnal reagálni, és támogatási összegek megítélésével segítséget nyújtani.

A korábbi évek pozitív tapasztalataira tekintettel a Bizottság 2012-ben együttműködési megállapodást kötött és kezdeményezett a Magyar Szak- és Szépírók Reprográfiai Egyesületével a szépirodalmi és tudományos-ismeretterjesztési alkotói támogatások finanszírozására, valamint a Magyar Turizmus Zrt.-vel a hazai és határon túli kiemelt jelentőségű kulturális-gasztronómiai fesztiválok támogatására. Szándékunk, hogy gyümölcsöző együttműködéseinket a jövőben is fenntartsuk és megújítsuk.

További együttműködési tárgyalásokat kezdeményezünk a közös jogkezelő szervezetekkel a szerzői jogdíjbevételekből a kulturális területre fordított források hosszú távú felhasználása irányelveinek meghatározására. Lehetőséget szeretnénk teremteni a több éves kiadói programok, a tudományos könyvkiadás, illetve a felsőoktatási tankönyvek megjelentetésének finanszírozására is, ennek érdekében az Oktatási Államtitkársággal vettük fel a kapcsolatot.

d) Nemzetközi kapcsolatteremtés

A mai Magyarország külföldi bemutatásának elengedhetetlen résztvevői a külföldi magyar kulturális intézetek. A működő közel 20 külföldi kulturális intézettel való kapcsolattartás, új partnerségi kapcsolatok kialakítása a Balassi Intézet közreműködésével megkerülhetetlen feladat.

2012-ben nemzetközi kulturális konferenciát szervezünk, egyrészt az Alaphoz hasonló intézmények tapasztalatainak megosztása, másrészt az NKA nemzetközi viszonylatban történő kedvező pozicionálása érdekében. A konferenciára meghívást kap minden olyan határon túli, és nem EU-tagországnak a szervezete is, amely elsődleges feladataként a nemzeti kultúrát támogatja akár állami költségvetésből, akár azon kívüli magánforrásokból.

e) Digitalizáció

A magyar kultúra értékeinek megőrzése a jövőben nagy mértékben az internethez fog kötődni, ezért pályázóinkat az online-megjelentetés felé kell terelni. Abban az esetben, ha a pályázó hagyományos és online-megjelentetésre is pályázott, a szakmai kollégiumok döntéseik során lehetőségükhöz mérten az online-megjelentetést kell leginkább támogatniuk. Figyelnünk kell a digitális kiadványok megjelentetésére is (pl. e-book), olyan kiadványok esetében, amelyeket papír alapon már kevésbé keresnek az olvasók, de digitális formában érdemes megjelentetni. Ezek esetében a digitális kiadványt kell támogatni, de külön forrást kell biztosítani arra, hogy legalább 6 példányban megjelenjen digitális nyomdai kivitelezéssel is papír alapon. A papír olyan megbízható speciális adathordozó eszköz, amely több ezer éves története alatt méltán bizonyította, hogy adatvesztés nélkül képes megőrizni az információt felnövekvő generációink számára.

f) Állami szerepvállalás megerősítése

A magyar állam jelen gazdasági válságban is aktív szerepet vállal a kulturális intézményrendszer működtetésében. Elkülönített, önállóan működő állami pénzalapként kötelességünk, hogy segítsük az állam által fenntartott és nehéz helyzetbe sodródott intézményeket létfenntartásukban, ezért javasoljuk a szakmai kollégiumoknak, hogy meghívásos pályázati felhívásaikban az állam által fenntartott intézményeket és művészeti szervezeteket részesítsék előnyben. Az egész ország területén kiépített és hatékonyan működő állami kulturális intézményrendszerünk, valamint művészeti együtteseink, szervezeteink védelme közös társadalmi érdekünk.

g) Ellenőrzési rendszerek hatékony működtetése

Szervezetünk hatékony és átlátható működését többszintű ellenőrzési rendszerek bevezetése és működtetése segíti. Ezek az alábbiak:

1. A Bizottság meghatározza az Alap kulturális támogatási stratégiáját, amelynek nyomán a szakmai kollégiumok kidolgozzák saját szakterületük célkitűzéseit, megfogalmazzák céljaikat. Jelen középtávú stratégia elfogadását és miniszteri jóváhagyást követően a szakmai kollégiumok feladata, hogy a Bizottság által meghatározott főbb kritériumok és irányelvek mentén gondolják át és dolgozzák ki szakterületük támogatási koncepcióját.
2. A Bizottság kidolgozta és 2011. augusztus 22-én jóváhagyta a Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága és a Kollégiumok Belső Kontrollszabályzatát, valamint Kockázatkezelési Szabályzatát. Mindkét dokumentum pontosan és jól körülhatárolhatóan rendelkezik mind a Bizottság, mind a szakmai kollégiumok feladatairól, amelyeket rendszeres jelleggel a bizottsági, illetve kollégiumi üléseken kötelező teljesíteniük.
3. A Bizottság a korábban megfogalmazott elvei alapján továbbra is szükségesnek és indokoltnak tartja a szakmai kollégiumok ellenőrző tevékenységének támogatását, különös figyelemmel a pályázó beszámoltatásának szempontjaira, azon belül a teljesítménymutatók kialakítására, alkalmazására.
4. Továbbá indokolt fenntartani minden szakmai kollégiumi vezető és tag tekintetében az évente legalább 1 helyszíni teljesítmény-ellenőrzést.
5. A szakmai kollégiumok éves beszámolóikban számot adnak a stratégiájukban megfogalmazott céljaik teljesüléséről, szakterületük eredményeiről. Azok év végi értékelése a Bizottság éves beszámolójával együttesen átfogó képet ad és szintetizálja az NKA teljes tevékenységét.

h) Sajtóval való kapcsolattartás

A Nemzeti Kulturális Alap működésének legjobb kontrollja a nyilvánosság. Fontosnak tartjuk a magyar közélet hiteles és naprakész tájékoztatását, ezért állandó rendszerességgel, lehetőség szerint havonta rendezünk sajtóreggelit, melynek keretében beszámolunk az NKA-t és pályázóinkat érintő változásokról, újdonságokról az adott témában érintett (külső) személy/ek részvételével. Ezen túlmenően a Nemzeti Kulturális Alap portálján található információkat folyamatosan aktualizáljuk, és igyekszünk a változó kor mindenkori igényeinek megfelelően alakítani. Célunk egy minél átláthatóbb, egyszerűbb és könnyen kezelhetőbb felület kialakítása.

III. A STRATÉGIA GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TERÜLETEI ÉS ESZKÖZEI

Az állandó szakmai kollégiumok a stratégia fentebb megfogalmazott általános célkitűzéseit az alábbiakban részletezett szempontok szerint valósítsák meg a gyakorlatban.

1. Előadó-művészet Kollégiuma

- A kollégium feladata az előadó-művészeti területeket (pl. tánc-, zene-, színház-, cirkusz- és bábművészet) együttesen érintő, tehát a szakterületeket teljes mértékben lefedő komplex pályázati felhívások megfogalmazása és programok támogatása.
- A kollégium dolgozzon ki egy új alapokra helyezett, értékteremtő központú, hosszú távú alkotói programot.

2. Építőművészet és Örökségvédelem Kollégiuma

- Az építészeti és örökségvédelemi terület együttgondolkodva, innovatív javaslatot dolgozzon ki vidéki épített örökségünk, kifejezetten a kastélyok, kúriák, uradalmak további pusztulásának megállítása érdekében.
- A XXI. század kihívásaihoz alkalmazkodva nagy ívű, európai főváros léptékéhez méltó városfejlesztés és gondolkodás szükséges. A kollégium támogassa az esztétikai értelemben is időtálló kortárs építészetet.
- A kollégium dolgozzon ki és fogalmazzon meg pályázati kiírásokat a kulturális kormányzat Andrassy-negyed programjához kapcsolódóan. A program célja Budapest világörökségi területének turisztikai és kulturális értékeire építve a főváros új kulturális-turisztikai városközpontjának létrehozása, az Andrassy út régi szépségének, építészeti és kulturális értékeinek helyreállítása, amely megvalósításában az NKA kollégiumának is szerepet kell vállalnia.

3. Folyóirat-kiadás Kollégiuma

- A kollégium feladata egy hosszú távú (3 éves) laptámogatási rendszer kidolgozása, amelynek főbb szempontjai az alábbiak legyenek:
  - 2013-tól az NKA által támogatott folyóiratok, lapok kerüljenek be a Központi Könyvtárakba is, így minél szélesebb körben hasznosulhatnak.

- Azon pályázók esetében, akik ugyanazon folyóirat online és print megjelentetésére is igényeltek támogatást – lehetőség szerint – az online megjelentetést támogassa a kollégium.

4. Könyvkiadás Kollégiuma

- A megszűnő Márai-program feladatait a Könyvkiadás Kollégiuma veszi át. A kollégium dolgozzon ki egy új könyvtámogatási modellt, amelynek keretében csak úgy támogatunk megjelentetésre váró kéziratot, hogy a támogatásért cserébe példányokat kapunk, és ezeket eljuttatjuk a közkönyvtárakba. A modell megvalósításával egy támogatási forrással egyszerre két célt érünk el, egyrészt bizonyossá válik, hogy a könyv megjelenik legalább annyi példányban, mint amennyit a pályázó elszámolásában jelez, továbbá a közkönyvtárak állományának bővítéséhez is hozzájárulunk. Küldetésünk, hogy a magyar kultúra jelentős alkotásai minél több könyvtárba eljussanak.
- A kollégium figyeljen arra, hogy a különböző művészeti, és tudományterületek szakkönyveinek megjelentetésére is írjanak ki pályázati felhívásokat.
- A megjelenés előtt álló új kötelezpéldány-rendelet kötelezővé teszi – egyelőre még csak könyvek esetében – a digitális változat beadását is a kiadók részére. A kollégium alkalmazkodva a jogszabályi környezet módosításához, adjon lehetőséget a digitális kiadványok támogathatóságára is, e témakörben is jelentessen meg pályázati felhívást.

5. Közgyűjtemények Kollégiuma

- A kollégium feladata egy olyan tanulmányi program kidolgozása, amely innovatív és új szemléletével segíti a közgyűjtemények bevételtermelő képességének a növelését. A program megvalósításával elkezdődhet egy több évtizedes probléma kezelése: szükség van az intézményvezetői képzés javítására, és a hiányzó szakpolitikai háttérmunkák, komparisztikai vizsgálatok elkészítésére. A program célja, hogy az intézményvezetők szakmailag és tudományosan is magasan kvalifikáltak legyenek, illetve gazdaságilag is megfelelően menedzseljék az intézményt.
- Az Ithaka-programot, a magyar művelődés és tudománytörténet szempontjából jelentős hagyatékok és gyűjtemények magyarországi közgyűjtemények részére történő megszerzésének, hazahozatalának és elhelyezésének támogatását a kollégium a jövőben is folytassa.

6. Közművelődés és Népművészet Kollégiuma

- A kollégium feladata, hogy a közművelődés és népművészet minden ágát egyaránt és egyenrangúan támogassa és képviselje. Kiemelt figyelmet szánjon a határon túli magyarság identitásának megőrzését segítő pályázatok kiírására az egységes magyar nemzet gondolatának jegyében, karöltve az örökség védelmét támogatni hivatott kollégiummal.

7. Kulturális Fesztiválok Kollégiuma

- A kollégium fogalmazzon meg olyan pályázati felhívásokat, amelyekben több évre áthúzódó pályázati programokat hirdet meg azoknak a fesztiváloknak, amelyek nagy múlttal rendelkeznek, és amelyek minden bizonnyal több évig talpon maradnak. A kiszámíthatóság érdekében legalább 3 évre szerződésben garantáljuk a programok megvalósításához szükséges forrásokat.
- A kollégium feladatköre nemcsak a kulturális fesztiválok támogatására korlátozódik, hanem a speciális nagyrendezvények és konferenciák megvalósításához szükséges kiegészítő forrás biztosítása is feladata.
- Az Európai Bizottság Kultúra keretprogramjában résztvevők számára önrész biztosítása továbbra is a kollégium feladata, de nemcsak fesztiválok, hanem kulturális együttműködési projektek esetében is.

8. Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma

- A kollégium feladata egy új alapokra helyezett, értékteremtő központú, hosszú távú (2 éves) alkotói program kiírása és támogatása.
- A kollégium irodalmi és ismeretterjesztési programokat is támogat.

9. Vizuális Művészetek Kollégiuma

- A kollégium feladata a vizuális művészeti területeket (pl. képző-, mozgókép-, ipar-, fotóművészet) együttesen érintő, tehát a szakterületeket teljes mértékben lefedő komplex pályázati felhívások megfogalmazása és programok támogatása.
- Az alkotói támogatásra szánt források egy részénél szükségessé vált új koncepció kidolgozása annak érdekében, hogy megoldás szülessen arra, hogyan lehet áttételesen úgy támogatni a művészeket, hogy ezzel együtt a közgyűjteményeket gyarapító műtárgyakkal is gazdagodjunk.

A koncepció megvalósítása kiemelten fontos, hiszen az NKA eddig is kiváló művészeket támogatott, hozzásegítve őket, hogy új műveket hozzanak létre, katalógusokat készíthessenek, kiállítást rendezhessenek, ellenben az olyan közgyűjtemények, amelyeket (szintén) az NKA támogatott, mégsem vásároltak műtárgyakat tőlük. Az elmúlt évtizedben súlyos problémák voltak a kortárs műtárgyak múzeumba juttatásával, ezért vált szükségessé a mai kortárs művek megvásárlása, mert ezzel teremthetjük meg annak lehetőségét, hogy évtizedek múlva visszatekintve, egy adott korszak művészeti lenyomatát láthassuk.

IV. HUMÁNERŐFORRÁS-STRATÉGIA

1. A Bizottság és a szakmai kollégiumok személyi összetétele

Az új kollégiumi struktúra kialakítása után is a kultúra minden szegmensét lefedi a szervezet. Az idei évi tisztújítás alkalmával a szakmai kollégiumok testületeibe kiváló szakembereket delegáltak az érintett szakmai és társadalmi szervezetek, illetve Miniszter úr. A tisztújítási eljárás lefolytatásáról rendelkező jogszabályok nem változtak, a Bizottság, illetve a szakmai kollégiumok tagjainak felét a miniszter saját hatáskörében, másik felét pedig az érintett szakmai, illetve egyesületek javaslata alapján bizza meg. Célunk, hogy az esélyegyenlőség és pártatlanság elvét szem előtt tartva a jövőben is a lehető legszélesebb legitimációval valósuljon meg a tisztújítás folyamata és álljanak fel a szakmai kollégiumok testületei.

2. Kapcsolattartás a szakmai és társadalmi szervezetekkel

Fontosnak tartjuk a kulturális, művészeti szakmai és társadalmi szervezetekkel való aktív kapcsolattartást, különösen azokkal, akik a Bizottság testületébe, illetve a szakmai kollégiumok tagságába jelölnek és delegálnak. Tartsunk lépést a szakma fejlődésével, legyünk nyitottak az újító kezdeményezésekre, akár nemzetközi szinten is. Lehetőség szerint vegyünk részt szakmai konferenciákon, nyílt napokon, közgyűléseken, és egyéb rendezvényeken, ahol az érintett szakma tapasztalatait és javaslatait a jövőre nézve be tudjuk építeni a Nemzeti Kulturális Alap támogatási koncepciójába.

V. ZÁRSZÓ

A Nemzeti Kulturális Alap a rendszerváltozás utáni magyar kulturális intézményrendszer legfontosabb mecénás szervezete, ezért stratégiai cél a megőrzése, és a folyamatos korszerűsítése. Az NKA középtávú koncepciójának a megalkotása, az ebben megfogalmazott irányelvek és a megvalósításhoz szükséges területek és eszközök számbavétele is ezt a célt szolgálja. Mind a Bizottságnak, mind a szakmai kollégiumoknak az a feladatuk, hogy ez elfogadott és jóváhagyott stratégiákban megjelölt célkitűzéseket megvalósítsák, és évente felülvizsgálva tevékenységüket, új irányokat, elképzeléseket tűzzenek ki maguk elé. Tartsuk tiszteletben hagyományainkat, figyeljünk oda a múltban teremtett értékeinkre, ugyanakkor legyünk készek a változtatásra, a megújulásra. Legyen ez a Nemzeti Kulturális Alap új iránya!

Készítette:

**L. Simon László s.k.,
elnök
Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága
2012. március 28.**

**Elfogadta:
a Nemzeti Kulturális Alap Bizottsága
2012. április 5-i ülésén**

Jóváhagyta:

**Dr. Réthelyi Miklós s.k.,
miniszter
Nemzeti Erőforrás Minisztérium
2012. április 10.**